

apr
2

EGLUTĒ

Vol. 10, No. 7, 1959, rugsējis

SKAITYMO VADOVAS

Puslapis

	Lietuvių kl. pamokėlė	Mažųjų skaitymai	Sunkesnis skaitymas	Religija ir moralė	Tėvynė Lietuva	Kiti kraštai, nuotykiškai	Mandagumas, sugyvenimas	Sveikata ir saugumas	Gamta ir technika	Mūsų Dienų įvykiai ir žmonės	Paraginimas mąstyti ir spręsti	Paraginimas veikti ir kurti
7. Ruduo												X
4. Istorija apie did. knygą			X									
8. Dvi Birutės ir ratukai	X											
10. Kaip praėjo vasarėlė										X		
14. Mažos dovanėlės				X								
16. Šiluvos stebuklas					X							
20. Asilas	X											
21. Liūtas, vilkas ir lapė							X					
22. Keisti ir įdomūs dalykai									X			
23. Antanukas keliauja						X						
25. Žinių stotis										X		
26. Mūsų žodynelis	X											
27. Algis ir Alytė							X					
28. Žaiskime												X
29. Pasidarykime patys												X
30. Galvosūkis											X	

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Connecticut. Subscription \$4.00 yearly. Single copy 40¢. Entered as second class matter March 27, 1952, Putnam, Connecticut, under the act of March 3, 1879.

Immaculata Press, Putnam, Connecticut

BAIGĖS RUGSĖJIS

M a i r o n i s

Baigės rugsėjis. Po orą bailiai
voratinkliai draikės be vėjo.
Šypsosi saulė, bet jos spinduliai
tarytum “Sudiev” bekalbėjo.

Klykdamos žąsys ir gervių pulkai
į pietus padangėmis traukė.
Apdaro žalio netekę miškai
tik pirmojo šalčio belaukė.

Lygūs, sužėlę tankiai vilnimis,
rugiai, lyg rūtos, žaliuoja,
kur tik pažvelgsi aplink akimis,
kaip žaliosios marios liūliuoja.

ISTORIJA APIE DIDELE KNYGA

Alb. Baranauskas

Tokio rajumo skaitytojui, koks buvau vaikystėje, tokioje apylinkėje, kaip mūsų, savaime aišku, neužtekdavo knygų. Žinoma, iš bėdos galima skaityti net "Ūkininko Patarėjo" priedus apie jaunikių viščiukų globą, nekalbant apie tilžiškius kalendorėlius, kurie turėdavo būti įmaišomi, kaip badmečiu pelai į duoną. Per ilgesnį laiką jau man buvo žinoma, kas ir kiek turi knygų, ir kokių; blogiausia, kad visos buvo jau perskaitytos, nes kaimo knygynėliai, vienokiu ar kitokiu būdu atsitiktinai atsiradę, nebūdavo papildomi. Vasarą, kai užsidarydavo mokykla, ateidavo tikras sausmetis. Sužinojęs, kad kas nors kitame kaime turi knygų, nesvarbu, kokią, netingėdavau per apy pietę kulniuoti kelis kilometrus dulkėtais keliukais ir lodinti šunis tokiu, poilsio per darbymetę ištroškusiems sodiečiams nevisai suprantamu reikalu. Kartais laimėdavau, kartais ne, tačiau gražiausia istorija man atsitiko su didžiąja kupriukės siuvėjos knyga.

Vilkabalių pakraštyje prie upės stovi keletas trobelių, pusiau susmegusių žemėn ir taip apaugusių jurginiais bei saulėgrąžomis, kad tik samanoti stogai bekyšo iš žolynų, o langučiai, pačioje pažemėje, vos matomi per krūmus, tamsūs, kaip šulinys. Saulė į juos pasižiūrėdavo retai, atsimušdama ant plikų sienų ir valandėlei išvaikydama ten visados viešpataujančią prieblandą. Tik tada būdavo matyti, kad trobelėse gyvena žmonės, ir kaip jie gyvena.

Kartą pasitaikė, einant pro šalį, žvilgterėti antrojon nuo tilto trobelėn, kur nesenai apsigyveno kuprota mergina siuvėja, kaip tik tokiu prošvaistės metu, giedrią pavasario dieną, kai langus dar neužstojo žolynai. Siuvėja gyveno vienu viena su savo vištele ir katinu, kurie abudu dabar šildėsi prieš saulę ant namelio stogo. Pro langą krintančiame spindulyje buvo matyti palinkę dirbančios merginos pečiai ir lentynėlė ant kadaise kalkėmis baltintos, dabar jau visai apsinešusios sienos, kur stovėjo popierinėmis gėlėmis papuošta Šiluvos Švč. Mergelė; pakraštyje ant lentynos galo šmešėlavo laikro-

dis žadintuvas, o ant antrojo, kiek galėjai įžiūrėti neaiškiamame švytėjime, buvo dalykas, privertęs mane stabterėti ir pasižiūrėti akyliau — šalia kažkokio tamsaus buteliuko padėta knyga — didelė, įrišta kietais viršeliais, baltais, nespėjusiais nuo saulės ir vartojimo paruduoti kraštais. Iš kur galėjo atsirasti pas siuvėją tokia didelė knyga? Buvo sunku įsivaizduoti, tačiau pasitaikydavo netikėtumų, kaip tada, kai kažkieno klėtyje aptikau "Gulivero keliones". Ir kas tai galėtų būti, apie ką? Atrodė kiek mažesnė už "Šventųjų gyvenimus visiems metams", tačiau didesnė už pačius storiausius kalendorius bei sapninius. Taip pat, ji galėjo būti nelietuviška, panašiai, kaip buvusio dvaro prievaizdo knygyne — įsivaizduokite mano apsivylimą ir savininko pašaipą, kai nė vienoje knygoje negalėjau suprasti nė vieno žodžio! Tačiau iš kur siuvėja mokės svetimas kalbas? O kai, kitą kartą eidamas pro šalį, vėl dirstelėjau siuvėjos langan, knyga buvo padėta kiek kitaip, daugiau į kraštą, ir viršelis atrodė kiek pakilęs — reiškia, ji savo knygą skaito, ir aš iš patyrimo žinojau, kad siuvėjos skaito tik įdomias knygas. Beliko prie tos knygos prieiti, ir šis klausimas, gerokai pasukus galvą, pasirodė taip pat nesunkiai, nors ir ne be pastangų, išsprendžiamas.

Kaimo siuvėjos užsiimdavo moteriškais ir vaikiškais parėdais, gi vyrams, pradedant tokiais, kaip anuomet aš, tesiūdavo marškinius. Ar neužklupsiu mamos prašyti naujų, dailiai pasiūtų marškinių Sekminėms, ar neimsiu jai kasdien dėl to kvaršinti galvos? Mama niekad nė neįtarė, kad iš jos sūnaus užaugs puošėiva; kurgi, vos kaip reikiant teįėjęs į piemenis, jau prašosi išeiginių, kaip didelis! O čia kalba, nežiūrint apie ką pradėtum, visuomet baigiasi marškiniais... Nemitusi, pasisiūlė marškinius pasiūti pati, tik kur tau — vaikas jos darbu nepatenkintas, nenori nė girdėti; sako, čia be siuvėjo neapsieis.

— Gerai, tai duosiu audeklo, nunešk Simui, jis turi tavo matavimus, tai ir pasiūs.

— Kam kulniuoti pas Simą, jei čia pat paupyje siuvėja gyvena, ir kokius marškinius pasiuva, pamatytumėt!

Motinai viskas darėsi dar neaiškiau: naujos aprangos reikalavimas, nepasitenkinimas jos pačios sugebėjimais, o dar galiausiai, spiriasi, kad marškinius jam siūtų mergina... Maži vaikai, maži vargai, ir t. t. — greičiausiai, pagalvojo ji.

Tačiau, kaip jau tiek kartų, nusileido ir dabar. Tą pačią apypietę, parginęs ir uždaręs sode žąsis, plakančia širdimi išsirengiau į miestelį su audeklo skiaute po pažastimi. Kelias buvo tuščias, lyg per sumą, ir ties jo vingiais ant kalvų iš karščio virpėjo oras. Siuvėjos pastogę buvo taip apspitusios bitės, ir taip kvepėjo medumi, kad ji priminė nevykusiai surioglintą avilį. Viduje — prieblanda ir vėsu.

Siuvėja jaunąjį klientą sutiko su dideliu rūpestingumu ir pagarba, tačiau klientas su dar didesniu susijaudinimu neatitraukė akių nuo lentynos, kur knyga švytėjo saulėje visu savo naujumu, savo baltais puslapių kraštais, knygryšio dailiai apšlakstytais raudonu rašalu. Nepaisant pastangų iš abiejų pusių, jiedviem niekaip nepavyko išsiaiškinti, kokie, būtent, turėtų būti tie marškiniai, ir galiausiai buvo sutarta, kad siuvėja reikalą prie progos pagrindinai aptars su motina, dabar teatlikdama tai, kas galima atlikti — pamatuodama ūgį, kaklą ir pečius. Net matuojant stovėjau taip, kad būtų matyti knyga.

— Gal tau išvirt arbatos? — susirūpino siuvėja, baigusi darbą ir viską surašiusi į mokyklinį sąsiuvinį.

— Ne, ačiū, — padėkojau aš. — Tiktai norėčiau pažiūrėti tos, va, jūs knygos?

— Kokios knygos?

Ji atrodė apsimetanti — greičiausiai, siuvėja nesutiks nė valandėlei atsiskirti su savo tokiu brangiu turtu.

— Gi kur ant lentynos...

Ji pasistiebusi pažiūrėjo į lentyną ir atsisuko nesuprasdama. Aš parodžiau pirštu; kuprelė pakėlė knygą, pačiupinėjo ranką, ar nėra ko padėta po ją, paskui grąžino savo vieton ir vėl atsisuko visai sumišusi.

— Nugri tik ką turėjote rankoje.

Tik tada jos akyse prašvito supratimas, tuoj pat pasikeisdamas į neįprastą, visą veidą permainingą švytėjimą. Kažkokia vidujinė linksmybė ir pasitenkinimas sužibo išblukusiose, nuo naktinio darbo paraudusiais vokais, akyse. Vikriai, lyg pajaunėjusi, kupriukė nuėmė knygą, apipūstę viršelį ir padavė man į rankas, neatitraukdama akių nuo mano veido.

— Še, pasiskaityk iš jos.

Knyga buvo taip dailiai įrišta, kad ją tedrįsau imti galais pirštu, pirma juos paseilinęs ir nušluostęs į švarko skvernus. Atverčiau viršelį ir pajutau, kaip man iš nustebimo verčiasi akys iš kaktos; siuvėja suplojo rankomis ir pasileido nesuvaldomu juoku — knygos viduje, vietoje raidžių, puslapių ir paveikslų, tebuvo skaistgijos ir šilkiniai kaspiniai. Kas galėjo taip išgalvoti ir taip vykusiai padaryti?

— Ar nemoki iš jos paskaityti?

Jaučiausi apviltas, išjuoktas ir supykęs, tačiau jos linksmumas mane taip užkrėtė, kad netrukus kvatojomės abudu, ir persiskyrėme dideli draugai. Gal jau tada susivokiau, kad būsiu šitaip atlikęs labdaringą darbą, pralinksmindamas vienišą varguolę, nors man ir neatėjo galvon, kad būsiu buvęs pirmasis ją taip pradžiuginęs svečias, ir pirmas, gal vienintelis asmuo, kuriam baikščioji kupriukė išdrįso iškirsti tokį linksmą, nekaltą juoką.

RUDUO

Žodž. K. Kubilinsko

Muz. J. Karoso

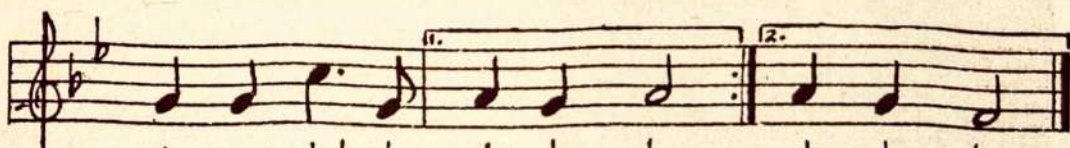
Didutiniškai

Skren-da ger-vės, skren-da žą-sys.. Liū-di pie-vos

be gė-lių. Ei-na bro-liai, ei-na se-sės

į mo-kyk-lą ta-ke-liu. ta-ke-liu.

Lėkit, paukščiai! Susitiksim,
Kai sugrįšit po žiemos. —
Niekal niekad nepaliksim
Mūs Tėvynės mylimos.

* * *

PAGALVOK

Kaip su draugu pasidalintum kriaušė... kaladėlėm...
lėktuvo modeliu ar kitu mėgiamu žaisliuku?

MISLĖS

Be sparnų lekia, be kojų bėga.
Be kojų, be rankų — vartus atidaro.

Baltos pievos, juodos avys, kas išmano tas jas gano.

Girioj kirstas, turguj pirkas, paimitas į rankas graudžiai verčia.

DVI BIRUTĖS IR RATUKAI

ST. YLA

Dviratukai lyg broliukai
Sukas, bėga vis ratu,
O Birutės lyg sesutės
Žaidžia, krykštauja kartu.

Aplink sodą, aplink kiemą
Lyg drugeliai du maži,
Suka ratą visą dieną,
Nes draugystė jų graži.

Taip praėjo vasarėlė, —
Buvo gera ir smagu,
O dabar — į mokyklėlę
Reik skubėti pamažu.

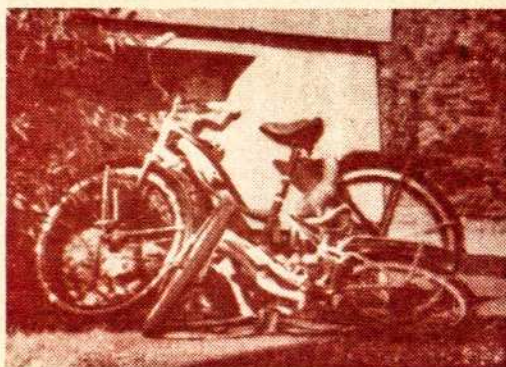

Dvi Birutės lyg sesutės
Rašo, mokosi rimtai,
Iš knygelių, iš Eglutės
Skaito pasakas dailiai.

O ratukai — dviratukai
Dabar stovi prie namų,
Laukia grįžtančių Biručių,
Laukia vasaros dienų.

Grįžta draugės su knygelėm,
Dviratukai — ne draugai.
Laikraštėlis vėl ant kelių,—
Varto, žiūri jį smagiai.

Kartais gaila dviratukų —
Nei skaityti, nei rašyt,
O jei nori ratą sukti,
Tai nemoka paprašyt.

KAIP PRAEJO VASARĖLĖ

“Eglutės” ispūdžiai

Mieli mano skaitytojai,

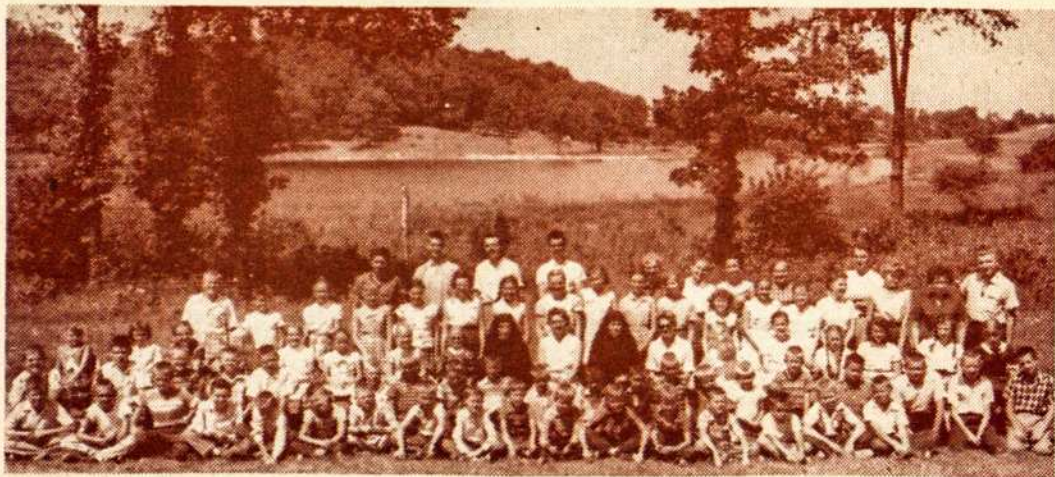
Paskutinį kartą jus aplankiau birželio pradžioje. Atsisveikinau vasarai ir pati praėmiau atostogų liepos ir rugpiūčio mėnesius. Bet ir atostogaudama, vis galvojau apie savo skaitytojus, mažuosius ir didesnius.

Nutariau niekur nekeliauti, o ramiai namuose pailsėti ir išsimiegoti. Tai ir įsirangiau į Immaculata spaustuvės lentyną. O čia, spaustuvės rūsyje, buvo vėsu ir miela. Išėjau ir džiaugiasi, kad man, mažai Eglutei, nereikia keliauti per didžiules spausdinimo mašinas, nereikia užrištai sėdėti dulkinuose pašto maišuose. Niekas čia manęs nemėtė iš sunkvežimio į sunkvežimį, kaip paprastai daro, kol aš pasiekiu savo jaunųjų skaitytojų namus. Atvirai pasakius, nevisada mane pagarboje laiko ir namuose.

Kai kurie vaikučiai sviedžia mane į kampą ir taip kartais turiu gulėti surangyta ištisas valandas. Kitur mane gražiai perskaito ir padeda į knygų lentynėlę, kas savaitę nudulkina, peržiūri ir pasiėmę vėl pasiskaito arba moko si eilėraščių. Na, bet daugiau nepasakosiu apie save.

Idomu, ką gi per vasarą veikė skaitytojai? Teko išgirsti, kad vieni buvo išvykę atostogauti su tėveliais. Kiti, nutarė vykti į lietuviškas vasaros stovyklas. O tų stovyklų buvo net keletas, o gal ir keliolika. Gaila, ne iš visų stovyklų žinios mane pasiekė. Tai negaliu Jums apie visas papasakoti.

Anksčiausiai susirinko stovyklauti jaunučiai Dainavoje, Manchester, Michigan. Ši stovykla vadinosi “Atostogos Lietuvoje”. Rita Abromaitytė man parašė: “Labai šiltas, gražias ir saulė-

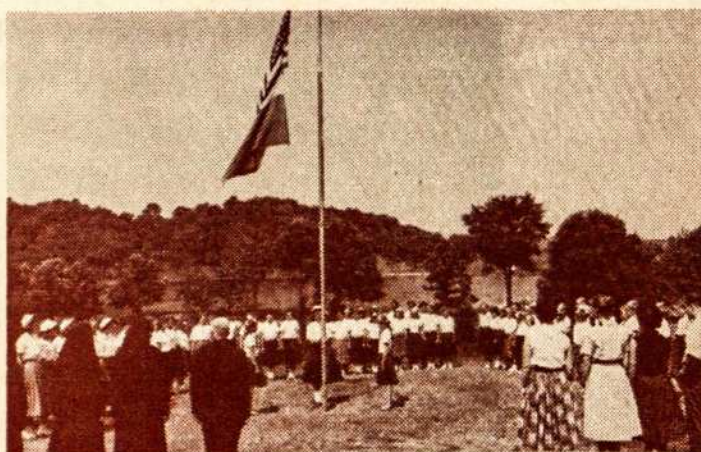

Jaunučių stovykla su vadovais

tas trijų savaitių dienas praleidom "Lietuvoj". Mums stovyklos vadai pasakojo, kad tokie gražūs, apaugę ažuolais, kalneliai, gėlėmis nusagstytos pievos ir toks vyliojas ežerėlis primena Lietuvą. Mes "Lietuvoje" kalbėjom ir dainavom lietuviškai, maudėmės, krykštavom ir bėgiojom nuo žiedelio prie žiedelio, kaip drugeliai. Pavargusios mėgdavom skaityti "Eglutę", ypatingai mums patikdavo juokai ir mįslės, nes tokia linksma buvo stovyklos nuotaika."

Ritutės laiškas mane pradžiugino. Labai džiaugiuosi, kad ir stovyklos vaikučiai manęs nepamiršo ir laiks nuo laiko paėmę paskaitydavo. Sužinojau, kad jaunučių stovykla priglaudė 80 stovyklautojų ir išleido gražų leidinį pavadintą "Svirpliu".

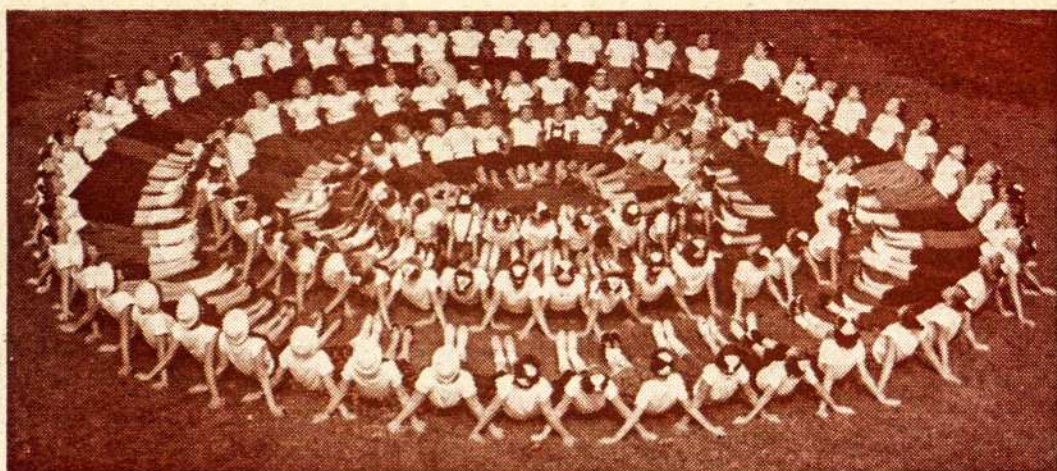
Ir aš kaip svirplys ilsėjausi Immaculata spaustuvėje. Bet, va, vieną rytą išgirdau kažką dunkint kieme. Neiškentusi, nusirangiau nuo lentynos ir smalsiai prikišau savo nosytę prie mažo spaustuvės langelio. Na ir pamaciau ilgiausią virtinę mergaičių. Visos rikiuotai žygiavo dainuodamos. Buvo vienodai apsirengusios, su mėlynais sijonukais ir baltomis bliuzelėmis su mėlynu užrašu, užsidėjusios mėlynai baltai lopiniuotas kepuraites. Ant kepuraičių išdydžiai pupsojo mėlynas kuodas. Žiūrėjau ir galvojau, kas tai galėtų būti? Na, bet nereikėjo ilgai galvos laužyti. Už kelių valandų atėjo į spaustuvę "Kibirkštėlių" (tokį laikraštėlį leido mergaičių stovykla) redakcija. Iš jos daug sužinojau apie šią stovyklą. Pasirodo, Nekalto

Mergaičių stovyklos vėliavų pakėlimas, Manchester, Mich.

Prasidėjimo Vienuolyne vyksta šešioliktoji mergaičių vasaros stovykla. Jau devinti metai stovykla leidžia laikraštėlį "Kibirkštėles". Šią vasarą stovyklavo 136 mergaitės net iš 12 J.A. Valstybių ir Kanados. Teko girdėti, kad visų norinčių stovyklauti negalėjo net priimti, todėl prieš trejus metus atidarė kitą mergaičių stovyklą "Dainavoje", Manchester, Michigan. Šiais metais ten stovyklavo 82 mergaitės ir leido savaitinį laikraštėlį "Liepsneles".

Vėliau į spaustuvę atėjo ir viena kita stovyklautoja. Jos pasakojo, kad visose stovyklose buvo labai smagu. Buvo malonu kasdieną taškytis tyriame ir vėsiam vandenyje, sportuoti, šokti ir žaisti. O kiek išmokta naujų dainų! Kiek susirasta naujų draugų! Ir visi lietuviai! Sunku buvo atsisveikinti — ne vienas ir ašarėlę nubraukė. Gaila buvo palikti stovyklą ir tarti sudiev, bet dažniausiai sakė iki pasima-

Immaculata XVI stovykla

tymo kitą vasarą. O iki to laiko, girdėjau kalbėjo, kad laiškais — lietuviškais — viens kitą lankysią.

Teko nugirsti, kad stovyklose pasirodė daug įvairių talentų. O

aš pagalvojau: jeigu yra talentų, tai jie ir manęs "Eglutės" nepamirš. Jie būtinai parašys ir man. Labai lauksiu.

Po vasaros pailsėjusi

Jūsų draugė Eglutė.

MALDA PRIEŠ PAMOKAS

Teikis atsiųsti, Viešpatie, Šventosios Dvasios dovanų, mūsų protui apšviesti ir sielos jėgoms sustiprinti. Palaimink mūsų tėvus, mokytojus ir visus tuos, kurie mus veda į gera. Duok mums tvirtumo mokslus gerai išėti, per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PASAKYK, MAMYTE

O. B. Audronė

Pasakyk, mamyte,
pasakyk man tu —
musmirės kam dygsta —
vis nesuprantu.

Ir kodėl žvaigždutės
mirga naktimis?
Pasakyk, mamyte —
juk žinai tu vis.

Ar Dievulis geras,
mylintis, kantrus
musmirę sutvėrė
ir muses kartu?

Kam paleido uodą
zvimbiantį piktai?
Ar kad jis pikčiurna
kandžiotų tiktai?

Kam supynė tinklą
voras palubėj?
Pasakyk, mamyte,
sėskis, neskubėk!

MALDA PO PAMOKŲ

Ačiū Tau, Visagalis Dieve, už mokslą ir visas su-
teiktąsias gėrybes, kuris gyveni ir viešpatauji per
amžius. Amen.

MAŽOS DOVANĖLĖS

Laimutė Kalnytė

Mergytės akyse žibėjo ašaros. Ji stovėjo atsirėmusi į sieną ir laukė atsidarančių kambario durų. Jau seniai buvo sutemę, o durų niekas neatidarė. Ji stovėjo rankutes sudėjusi ir kantriai laukė.

Staiga durys tyliai sugirgždėjo. Ji pakėlė galvą ir pamatė liūdną tėvo veidą. „Teresėle,“ — prabilo jis, — „eik atsisveikint mamytės.“ Mažoji Teresėlė nedrąsiai įslinko vidun. Lovoje gulėjo išblyškusi mamytė. Jos akys buvo užmerktos. Teresėlė ją kalbino, bet ji nieko neatsakė. Vyriausia sesutė, Paulina, švelniai ją priglaudė ir pasakė: „Mamytė dabar kalba su Dievuliu, todėl tau nebeatsako.“

Taip Teresėlė atsisveikino su savo mama. Sesuo jai sakė, kad dabar jos mama bus Švč. M. Marija. Teresėlė prašė ir meldėsi, kad Marija nuolat ją globotų. Ji norėjo būti visiems gera ir labiausiai mylėti Dievulį.

Kartą sesutė jai dovanojo karoliukų virvutę. Sesutė paaiškino, kad karoliukais galima pažymėti dovanėles Dievuliui. O tų dovanėlių Teresėlė norėjo padaryti daug. Ji nešiojosi karoliukus kišenėlėje ir kai padarydavo gerą darbėlį, pastumdavo vieną karoliuką pirmyn. Tada ji sakydavo: „Dievuli, tai mažytė dovanėlė Tau. Padėk man, kad būčiau gera!“

Kartais Teresėlė padėdavo savo sesutei. Kartais ji pasidalindavo su kitais vaikais savo žaisliukais. Gavusi gėlių, ji nešdavo jas prie Marijos altorėlio. Be to, ji stengėsi savo daiktus palikti tvarkingai. Visa tai ji darė norėdama Dievuliui patikti ir Jį mylėti.

Taip kasdien Teresėlė darėsi geresnė ir geresnė. Kai ji užaugo, ji įstojo į vienuolyną ir buvo seselė. Tada ji ruošė dovanėles Jėzuliui, nors jau kitokias: — daug didesnes ir sunkesnes.

Ji mirė labai jauna, vos 24 metų ir dabar ją visi pažįstam kaip šventą Teresėlę Kūdikelio Jėzaus. Už mažas dovanėles Jėzulis jai didžiai atsidėkojo.

KĄ KAS DARO?

Piemuo — gano

Artojas —

Kalvis —

Mokytojas —

Raštininkas —

Kareivis —

Verpėja —

Virėja —

Skalbėja —

Mokinys —

Kunigas —

MANDAGU, AR NE?

“Aš džiaugiuosi, kad gavau didesnę obuolį negu tu!”

Vytukas laimėjo jau trečią kartą. Kaziukas sako: “Norėčiau taip gerai žaisti šaškėmis kaip tu!”

Katrytė verkė, kad jos šuniuką užmušė gatvėj. Jūlytė juokėsi iš tų ašarų...

ŠILUVOS STEBUKLAS

1.

PO 1550 METŲ KALVINAI VIS
STIPRIAU ĮSIGALĖJO ŽEMAIČIŲ ŽEMĖJE
DAUG BAŽNYČIŲ BUVO SUDEGINTA.
KITOS ATIMTOS IŠ KATALIKŲ IR PAVERS-
TOS KALVINŲ MALDOS NAMAIS.

APIE 1570 METUS SUNAIKINTA
IR ŠILUVOS BAŽNYČIA.

LAIMEI, PASKUTINYSIS
KLEBONAS, PAĖMĖS STEBUKLIN-
GAJĄ MARIJOS PAVEIKSLĄ, BRAN-
GIUS BAŽNYTINIUS RŪBUS IR
KELETA SVABBIŲ DOKUMENTŲ,
SUDĖJO JUOS Į GELEŽIMI KAUS-
TYTĄ DĖŽĘ IR UŽKASĖ JĄ Į
ŽEMĘ ŠALIA DIDELIO AKMENS,
MAŽDAUG PUSĖ MYLIOS NUO
BAŽNYČIOS.

2.

3.

1608 METAIS
VIENĄ KARŠTĄ
VASAROS DIENĄ
KELETAS PIEMENĖ-
LIŲ, ŽAISDAMI
LAUKUOSE, PASTE-
BĖJO ANT AKMENS
GRAŽIĄ PONIA,
KURI LAIKĖ ANT RAN-
KŲ KŪDIKELĮ IR LA-
BAI VERKĖ

ŠU ŠILUVOS MARIJOS
PRASIDĖJO STAIGUS GRĮŽIMAS !

1. VAKARĖ VAIKAI PAPASAKOJO TĖVAMS IR KAIMYNAMS. KITĄ DIENĄ ŽMONĖS SUSIRINKO Į VIETĄ DIDELIU BŪRIU. ATSEKĖ IR KALVINŲ PAS-TORIUS. JIS ĖMĖ BARTI ŽMO-NES, KAM KLAUSO VAIKŲ
TUO METU VĖL PA-SIRODĖ ANT AKMENS MOTERIS, KAIP IR VA-KAR. JI VERKĖ.

7. APSIREIŠKIMU

KATALIKYBĘ VIŠDOJE LIETUVOJE.

ŽINIA APIE TĄ PASIRODYMĄ NUSKAMBĖJO PER VISĄ LIETUVĄ. KATALIKAI REIKALAVO TOS ŽEMĖS, BET NEGALĖJO RASTI DOKUMENTŲ.

5.

PAGALIAU AKLAS ŠIMTO METŲ SE-NELIS SAKĖSI ŽINĄS KUR YRA DO-KUMENTAI.

ATVESTAS PRIE APSIREIŠ-KIMO VIETOS, JIS STAIGA PRARĖGĖJO.

PIRMIAUSIA JIS PUOLĖ ANT KELIŲ IR PRAVIRKĖS DĖKOJO DIE-VUI IR MARIJAI UŽ SUTEIKTĄ MALONĘ. PO TO JIS PARODĖ VIE-TĄ IR LIEPĖ KASTI ŽEMĘ.

6.

TAIP IR ATKASE SKRYNIĄ SU DOKUMENTAIS 1612 METAIS

MARIJOS APSIREIŠKIMAS ŠILUVOJE

Šiluva yra nedidelis miestelis Žemaitijoje. Jis žinomas tuo, kad čia 1608 m. Marija apsireiškė.

Tais laikais visa Lietuva buvo protestantizmo įtakoj. Daugelis ponų buvo kalvinistai. Pačioj Šiluvoj katalikų bažnyčia buvo sugriauta, ir kunigas, tai matydamas, sukrovė bažnytinius daiktus į gerai apkaustytą skrynią ir įkasė žemėn prie didelio akmens netoli Šiluvos.

Kartą po aštuoniasdešimties metų, piemenims beganant Šiluvos laukuose gyvulius, jiems pasirodė moteris — jauna, gražiais drabužiais, palaidais ilgais plaukais. Ji turėjo rankose mažą kūdikį ir gailiai verkė.

Vienas iš vaikų nubėgo pas kalvinų katechetą, nes katalikų kunigo jau senai Šiluvoje nebuvo. Katechetas tik pasijuokė iš vaiko ir liepė grįžti į ganyklą. Vaikų pasakojimas pasklido po visą miestelį ir sekančią dieną didelis žmonių būrys susirinko toj vietoj. Kalvinų katechetas atėjo žmones išskirstyti, kam jie tiki neprotingiems vaikų pasa-

kojimams. Taip jam bebarant, staiga vėl ant akmens pasirodė ta pati moteriškė, kurią vakar buvo matę piemenys. Visi nustebo, sužiūro, ir nutilo.

Kalvinų katechetas ją paklausė: "Ko verki?" Moteris jam atsakė: "Kitados šioje vietoje buvo garbinamas mano mylimas Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama." Tai ištarius pranyko iš visų akių.

Po kelių metų katalikai Lietuvoje pradėjo atsigauti ir reikauti teisių į prarastas bažnyčias.

Kanauninkas Jonas Kazakevičius pradėjo rūpintis Šiluvos bažnyčią atgauti, bet jam trūko dokumentų, kuriais galėtų įrodyti Šiluvos katalikų nuosavybę.

Tuo metu viename Šiluvos kaime gyveno šimtametis senelis, iš senatvės aklas, ir kalbėjo, kad toje vietoje kur Dievo Motina pasirodžiusi buvusi bažnyčia, bet ponai ją sunaikinę. Be to, ten esanti žemėj paslėpta geležinė skrynia su bažnytiniais daiktais. Kanauninkas išgirdęs apie jo kalbas, paprašė, kad jisai paro-

dytų vietą kur kitados buvusi katalikų bažnyčia.

Kai ji atvedė į apsireiškimo vietą, senis staiga pradėjo regėti. Iš džiaugsmo jis puolė ant kelių ir dėkojo Dievui už stebuklą. Po to jis parodė vietą, kurioje buvo paslėpta skrynja su bažnytiniais daiktais. Buvo rasta gerai apkaltoje skrynioje dokumentai įrodantys, kad žemė priklausė katalikams, be to, skrynioj buvo Dievo Motinos paveikslas, vienas šviesus arnotas, ir kiti bažnytiniai daiktai.

Surinkęs šiuos dokumentus, kanauninkas Kazakevičius iškėlė protestantams bylą. Bylą laimėjęs, Šiluvoje atstatė bažnyčią ir kartu Marijos pasirodymo vietoje pastatė koplytėlę, kurios altorius pastatytas ant to paties akmens, ant kurio buvo pasirodžiusi Dievo Motina.

Nuostabūs pagijimai traukė daugelį maldininkų į Šiluvą. Žemaičių vyskupas Steponas Giedraitis paskyrė komisiją įvykiams ištirti, gavęs tyrimų bylą išsiun-

tė ją į Romą ir prašė Šv. Tėvo Pijaus VI, kad patvirtintų Dievo Motinos paveikslo stebuklingumą. Popiežius rado Šiluvos Marijos paveikslą esant stebuklingu, jį patvirtino, ir davė leidimą jį apvainikuoti.

Apvainikavimo iškilmės įvyko 1786 m. rugsėjo 8 d.

Stebuklingasis Šiluvos paveikslas po to buvo žinomas ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje. Tik vėliau nelaimingos laiko sąlygos ir įvairūs karai Šiluvą atskyrė nuo pasaulio ir paliko tik vienai Lietuvių tautai.

Šiandien mes esame toli nuo tos šventovės, išblaškyti po visą pasaulį. Kas mus šiuose plotuose gali jungti ir kas palaikyti. Marija mus globojo ir gydė Lietuvoje; jos globos esame reikalingi čia, išeivijoje ir tremtyje.

Stebuklingoji Mergele, kartą aplankiusi mūsų šalį nelaimėje, nepalik ir šiandien mus be ypatingos savo pagalbos!

Remigijus Sužiedėlis

Šiluvos miestelis

KATINĖLIS

Jonas Minelga

Turi katinėlis
uodegytę ilgą
ūšai paraityti,
kailinėliai žvilga.

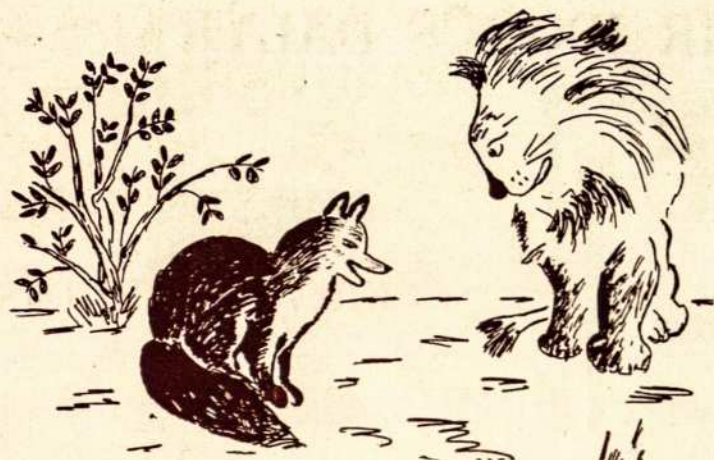
Su kojyte prausia
jis ausis ir burną,
kai pienelį laka,
pasišiaušęs niurna.

Jaučiasi karingas,
pastebėjęs pekę,
susitikęs Margį,
sprunka tuoj į šalį.

ASILAS

Vieną kartą asilas nešė druskos maišą per upę. Netyčia jis suklupo ir įkrito į vandenį. Kai jis išlipo iš upės, pajuto, kad jo našta pasidarė daug lengvesnė, nes druska vandenyje ištirpo.

Kitą kartą asilas vėl ėjo per upę, bet šį kartą nešė maišą pilną kempinių. Eidamas jis sugalvojo tyčia įkristi į vandenį, kad našta vėl palengvėtų. Bet, vargšas, apsigavo. Kempinės prisigėrė vandens ir pasidarė tokios sunkios, kad asilas nebegalėjo atsistoti. Plakėsi, plakėsi, pavargo ir prigėrė.

LIŪTAS, VILKAS IR LAPĖ

Kartą liūtas susirgo ir visi žvėreliai susirinko aplankyti savo sergantį karalių. Tik kažkodėl nesirodė lapė. Liūtas stebėjosi. Tada vilkas, norėdamas lapę įskūsti, storai prašneko: “Lapė tyčia neatėjo jūsų aplankyti”. Liūtas labai supyko ir žadėjo lapę nubausti. Žinia apie karaliaus pyktį pasiekė ir laputę. Ši ir atsirado prie liūto. “Kodėl pavėlavai?” – klausė liūtas. “Šviesiausias karaliau,” – atsakė lapė, – “aš bėginėjau pas daktarus, ieškojau vaistų ir todėl užtrukau.” “O kokius vaistus liepė man daktarai vartoti?” – vėl klausė liūtas. “Jūsų šviesybe, liepė dėvėti šiltus kailinius, nes jūs sušalot.” Tai išgirdęs liūtas, tuoj pašaukė mešką ir jai sako: “Nuimk kailinius nuo vilko nugaros”. Meška tuojau išpildė karaliaus įsakymą ir vilko kailiniais apklojo liūtą. Taip vilkas, kitą neteisingai skūsdamas, pats nelaimėn įkliuvo.

* * *

PAMĄSTYK

Ar gali sugrąžinti blogą žodį, kurį pasakei?

Ar gali atsiimti blogą darbą, kurį padarei?

KEISTI IR ĮDOMŲS DALYKAI

PAUKŠTIS, KURIS SKRENDA ATBULAS

Ar pažįstate mažą, mažą paukščiuką, vardu kolibras (humming-bird)? Kolibras yra iš visų paukščių mažiausias. Jis turi ilgą, ploną snapelį kaip adatėlę. Su tuo snapeliu jis, kaip bitutė, renka iš gėlių syvus. Įdomiausia, kad kolibras gali skristi atbulas arba sustoti ore kaip malūnsparnis (helikopteris). Jis atrodo labai spalvingas ir gražus, bet negieda, kaip kiti paukščiai. Jo balsas primena pelės cipsėjimą.

* * *

KAIP ARKLIAI MIEGA

Ar jūs žinot, kad arkliai miega stovėdami? Kodėl? Todėl, kad jie dideli ir sunkūs ir jiems nepatogu miegoti atsigulus. Jeigu jie gulėtų miegodami, jų kūnas labai greit sustingtų ir pradėtų skaudėti šonus. Be to, jiems būtų sunku kvėpuoti. Arkliai labai retai atsigula.

Kodėl arkliai miegodami neparkrenta? Kai jie ramiai stovi, jų kojų sąnariai susirakina ir taip juos palaiko stovinčius.

ŠV. LAURYNŲ JŪROS KELIAS

Per atostogas Antanukas važiavo su tėveliu į Kanadą aplankyti savo tetos. Ta proga jis apžiūrėjo Šv. Lauryno jūros kelią (St. Lawrence Seaway.)

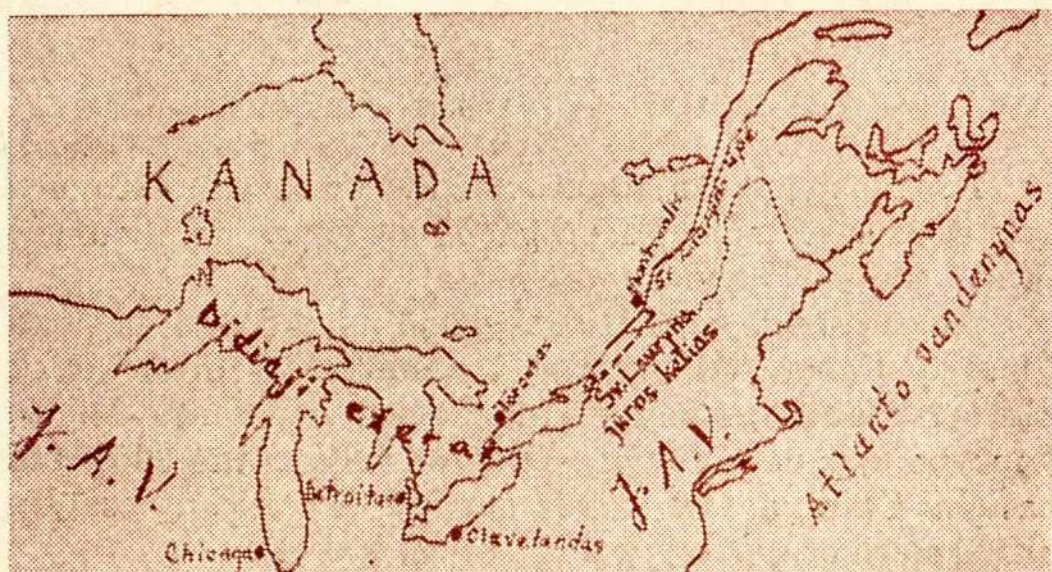
Ankščiau tik maži laivai galėjo iš Atlanto pasiekti Chicagą. Dabar, kai jau baigta pastatyti šis jūros kelias, didžiausi laivai pasaulyje gali plaukti iš Atlanto per šv. Lauryno upę, per šv. Lauryno jūros kelią ir tuo būdu gali pasiekti Chicagą, Detroitą ir daugelį kitų miestų, esančių prie Amerikos didžiųjų ežerų (Great Lakes).

Palydovas Antanukui aiškino, kad buvo daug planuota ir daug darbo įdėta į šių “vandeninių laiptų” paruošimą. Didžiųjų ežerų vanduo yra tūkstančiais pėdų augščiau už Atlantą. Reikėjo pastatyti tokius vandeninius laiptus, kuriuos amerikiečiai vadina “užraktais” (locks). Per “užraktus” laivai perleidžiami šiuo būdu:

“Užraktai” atrodo panašūs į tiltus. Pradžioje tarp pirmojo ir antrojo tilto vanduo yra tokio pat augščio, kaip šv. Lauryno upėje. Kai pirmasis tiltas pakyla, laivas įplaukia į pirmąjį tarpą (tarp pirmojo ir antrojo tilto). Tada užsideda pirmasis tiltas ir vanduo pradeda po truputį kilti. Kai vanduo pirmajame tarpe pakyla ir susilygina su antrojo tarpo vandeniu (tarp antrojo ir trečiojo tilto), tada atsideda antrasis tiltas ir laivas į jį įplaukia. Taip laivas, pereidamas per daugelį “užraktų” pamažu kyla ir kyla, lyg

lipdamas laiptais, kol pagaliau pasiekia didžiųjų ežerų vandens augštį. Iš tų ežerų laivai grįžta į Atlantą, žengdami žemyn šiais nuostabiais, milžiniškais vandens laiptais.

Šv. Lauryno jūros kelias buvo atidarytas tik šią vasarą. Amerikos prezidentas Eisenhoweris ir Anglijos karalienė Elžbieta dalyvavo atidarymo iškilmėse. Antanukas buvo matęs tas iškilmes per televiziją. Dabar jis buvo patenkintas apžiūrėjęs tą milžinišką jūros kelią savo akimis.

P A S I J U O K I M E

Petras: Mama, Pauliukas išmušė langą.

Mama: Tai negerai. O kaip jis tai padarė?

Petras: Aš į jį mečiau akmenį, o jis ėmė ir pasilenkė.

* * *

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKA

Mokytoja: Jonuk, kaip bus daugiskaita žodžio "vyras"?

Jonukas: Vyrai.

Mokytoja: O žodžio "vaikas"?

Jonukas: Dvynukai, ponio mokytoja.

Svečias: Na, Tomuk, ar kasdien padarai po gerą darbėlį?

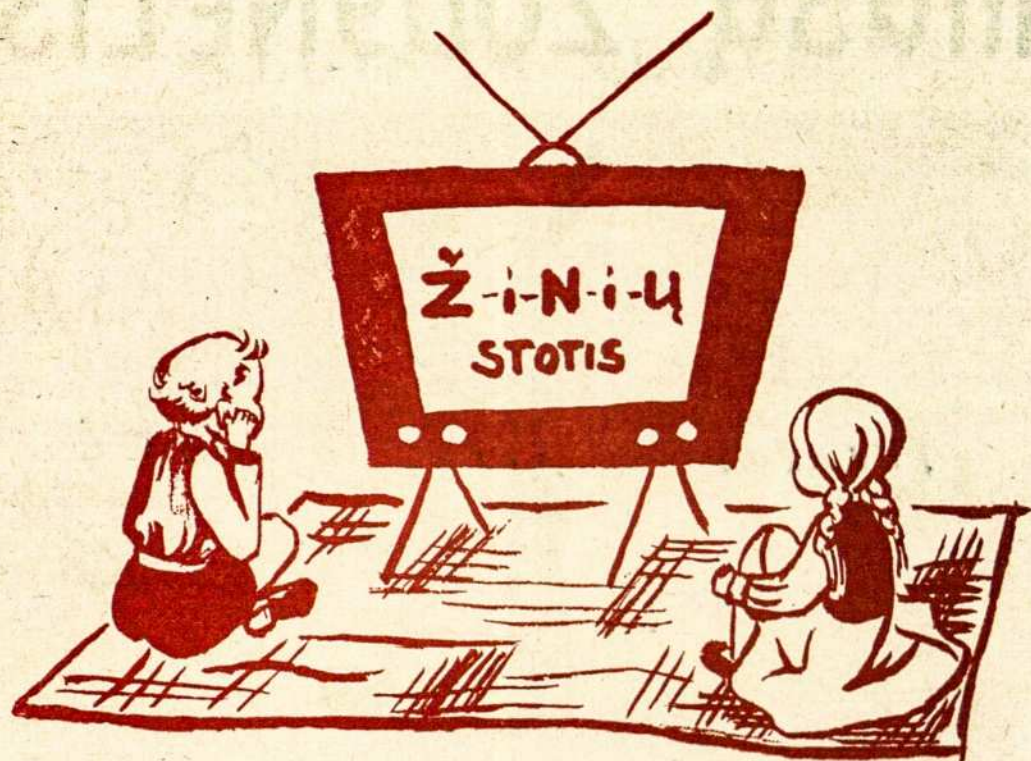
Tomas: O taip! Vakar aplankiau savo tetą užmiesty. Ji labai džiaugėsi mane pamačiusi. Šiandien pasakiau, kad eisiu namo, ir ji dar labiau apsidžiaugė.

* * *

Mažas berniukas (grįžęs iš mokyklos): Tėveli, aš šiandien išmokau rašyti.

Tėvelis: Gerai. O ką gi parašei?

Mažas berniukas: Nežinau. Dar neišmokau skaityti.

HAWAII 50-ta AMERIKOS VALSTYBĖ

Toli vidury Pacifiko vandenyno, yra šiltos ir saulėtos Hawaii salos. Nemaža žmonių jose atostogauja pačiame žiemos vidury. Ten niekad nėra šalta. Ten auga gražios gėlės, palmės ir ananasai (pineapples). Salų krantai garžūs ir smėlėti.

Hawaii turi moderniškų miestų ir ūkių. Žmonės ten gyvena panašiai, kaip mes Amerikoje. Hawaii salos

jau 61 metai priklauso Amerikai. Bet tik šią vasarą Amerika priėmė šias salas, kaip 50-tąją savo valstybę. Dabar tos salos turi tas pačias teises, kaip Illinois, New York ar Connecticut. Dabar J. A. Valstybių vėliava turės 50 žvaigždžių.

Hawaii valstybė yra apie 2,000 mylių nuo mūsų Amerikos krantų. Ją sudaro daug salelių, nors žmonės gyvena tik aštuoniose. Hawaii sostinė yra ant Oahu salos ir vadinasi Honolulu.

MŪSU ŽODYNĖLIS

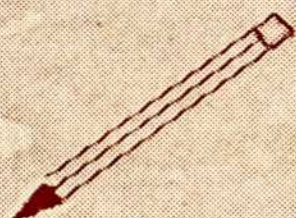
R I t v a r a s

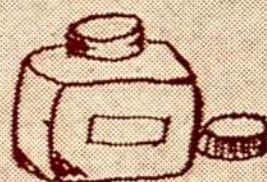
v A R P a

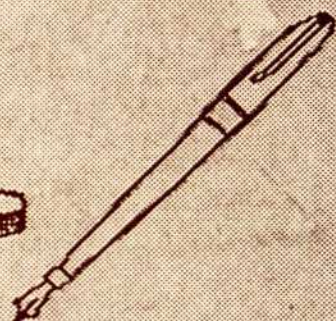
k a t ė

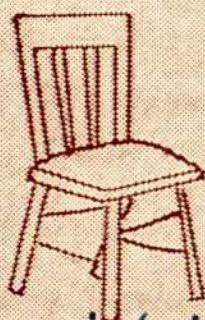
P l e š t u k a s

R a š a l a s

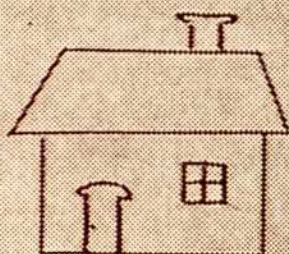
P a r k e r i s

K ė d ė

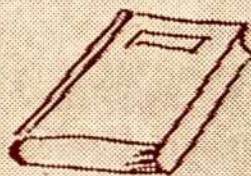
L a i k r o d i s

N a m a s

P a u k š t i s

K n y g a

M e š k i n a s

ALGIS IR ALYTĖ

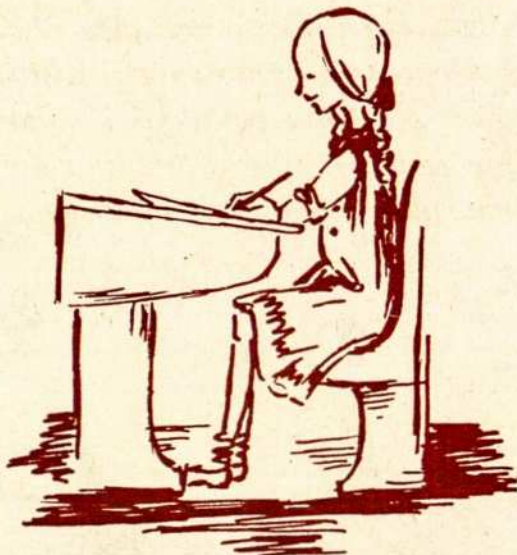
"Kam gi reikia tos mokyklos?"
Blogas vaikas vis dejuos.
Kai mamytė ji palydi,
Jai jis niekad nemojuos.

Tai ne Algis! Jis kas rytą
Atsisveikins su mamyte
Ir mokyklon eis mielai,
Mokysis ir žais linksmai.

Blogas vaikas murziniukas
Ir suveltas jo suoliukas.
Susikuprinęs jis tupi:
Geras elgesys nerūpi.

Pažiūrėkit į Alytę!
Jos staliukas ir kėdytė
Taip tvarkingi, kaip ir ji.
Ji užaugs tiesi, daili.

Ž A I S K I M E !

PASIKEISKIME MEDŽIU

Ši žaidimą galima žaisti parke, kur yra medžių. Jeigu nėra medžių, galima pasižymėti vietas ir įsivaizduoti, kad tai medžiai. Kiekvienas žaidėjas pasirenka po medį ir prie jo atsistoja. Tik vienas žaidėjas stovi vidury ir sako: "Aš įieškau medžio. Apsikeiskit vietom! Vienas, du, trys!" Kai pasako "trys", žaidėjai turi apsi-keisti vietomis prie kito medžio, o tas kuris stovi viduryje, bando pasiekti kurį nors iš apleistų medžių. Žaidėjas, likęs be medžio, eina į vidurį ir vėl sako: "Aš ieškau medžio... Vienas, du, trys!"

* * * *

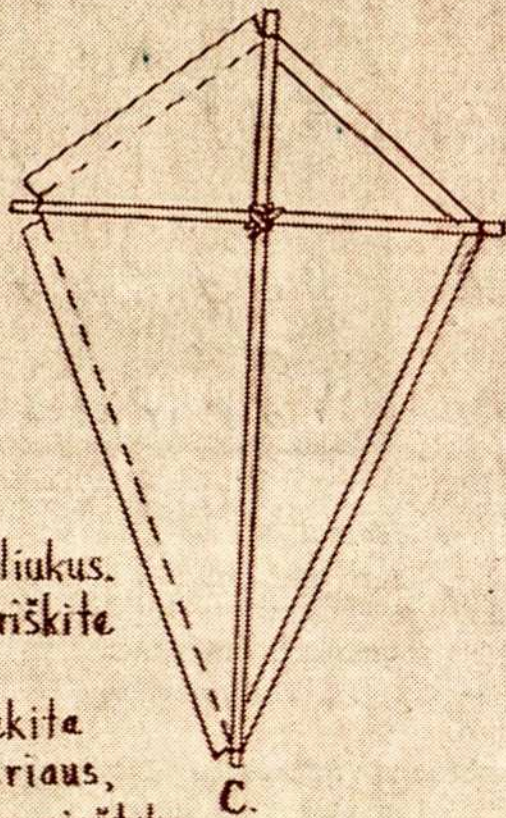
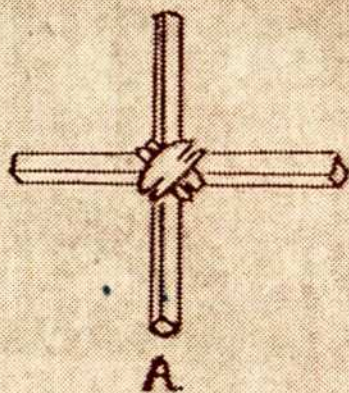
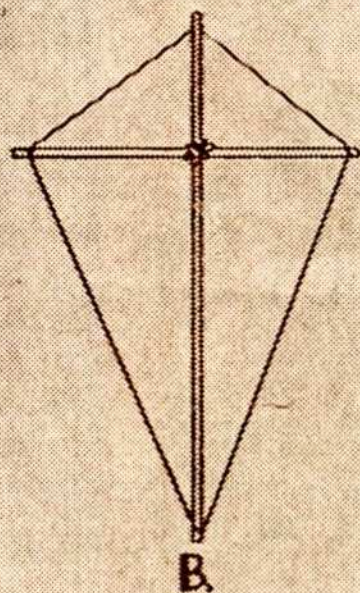
PILIS

Žaidėjai susikabina rankomis ir sudaro didelį ratą. Ties kojomis kiekvienas padeda mažą pagaliuką. Pagaliukai pažymi rato ribas, lyg pilies sienas. Tų ribų niekas neprivalo peržengti. Dalis žaidėjų stoja į rato vidurį. Kiti, kurie stovi rato pakraščiuose, stengiasi sviediniu pataikyti į vidurinius žaidėjus. Pataikytieji sviediniu išeina iš rato. Paskutinis žaidėjas nebeišmušamas, bet paliekamas pilies valdovu ir pakeliamas tris kart augštin.

PASIDARYKIME PATYS

AITVARAS

- A. Suriškite 2 pagaliukus.
- B. Pagaliukų galus apriškite virvele.
- C. Šiuos rėmelius uždėkite ant vgniojamo popieriaus, apibrėškite jų formą pieštuku ir iškirpkite, palikdami apie 1 colį užlenkinui. Iškirptą formą priklijuokite prie rėmelių, užlenkiant kraštus.
- D. Prie aitvaro pririškite virvę ir uodegą.

MOKYKLOS GALVOSŪKIS

Skersai

1. Spalva, kuri nei balta, nei juoda.
2. mokina vaikučius.
3. Mama kai vaikučiai negeri.
4. Tėtės brolis yra mano
5. sukviečia visus į pamokas.
6. Kas skaito, duonos neprašo.
7. Mūsų tėvų yra Lietuva.
8. Savo knygas turime pasi.....
..... tvarknigai.

Išilgai

9. Man patinka lietuvių kalbos
10. Ne medis, o su lapais, ne drabužis, o susiutas, ne žmogus, o viską pasakoja. Kas?
11. Šuo garsiai
12. ir tu esame draugai.
13. "A" yra pirmoji abėcėlės
.....
14. "Mama" yra pirmasis
....., kurį išmokau.
15. Jonukas broliuką žaidžiant.
16. Žmonės valgo, o gyvuliai

EGLUTĖ

Leidžia
Lietuvių Kultūros
Institutas

Redaguoja ir
Administruoja
Nekaltai Pradėtosios
Marijos Seserys

Prenumerata:

Metams: \$4.00, atskiras numeris 40 centų.

Pinigus, užsakymus, adresų pakeitimus, ir raštus prašome siųsti ir visais redakcijos ir administracijos reikalais kreiptis:

EGLUTĖ

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Connecticut

ŠI NUMERĮ ILIUSTRAVO:

Dail. J. Kaminskas — “Gubos” (nuotrauka) psl. 3.

Ses. M. Bernarda — “Ruduo” (gaidos) psl. 7.

Žemėlapis psl. 24.

Kun. V. Paulauskas — “Dvi Birutės ir ratukai”, (nuotraukos) 8-9.

B. Kerbelienė — Immaculata stovyklos nuotrauka psl. 12.

Ses. M. Veronika — “Šiluvos Stebūklas” psl. 16-17.

“Algis ir Alytė” psl. 27.

Galvosūkių ir mįslių atsakymai sekančiame numeryje.

Mieli Skaitytojai,

Norime Jums priminti, kad kurie dar neatsilyginote už “Eglutės” šiuos metus bei kurių prenumerata užsibaigė malonėkite tai padaryti. O ji priklauso tik nuo jūsų. Tai gi kuo greičiau atskubėsite su prenumeratos mokesčiu, tuo parodysite jai daugiau rūpesčio ir meilės. O jos augimui ir gyvavimui tai labai svarbu.

“Eglutės” Administracija

ŠVENTĖS ir VARDINĖS

RUGSĖJIS

1. A. Egidijus, Gunda, Gytis Mindė
2. T. Steponas, Tugaudė, Brutenis
3. K. Teklė, Mirga, Jaugalis
4. P. Kandida, Mozė, Germantė, Rimantas, Girenis
5. Š. Urbonas, Laurynas, Valdonė, Teisutis
6. S. Zakarijas, Varmonė, Vaišvilas
7. P. Regina, Rėda, Bartis
8. A. ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMAS, Gerutis, Daugalė
9. T. Hiacintas, Aleksandras, Ramunė, Vylius
10. K. Mikalojus, Jausmė, Vargūnas, Karilė
11. P. Teodora, Karilė, Sungailė
12. Š. ŠVČ. M. MARIJOS VARDAS, Juvencijus, Diemėdis,
13. S. Eugenija, Birmantas, Giratė
14. P. ŠV. KRYŽIAUS IŠAUGSTINIMAS, Kornelijus, Zubrys
15. A. ŠVČ. MARIJOS SKAUSMAI, Putonė, Vismantas
16. T. Kornelijus ir Kiprijonas, Normantė, Rigmuntas
17. K. Justinas, Flocelis, Kolumba, Sigutė
18. P. Irena, Mingaila, Gėlutis
19. Š. Januaras, Praurimė, Vytė
20. S. Eustachijus, Vainora, Tautgirda
21. P. Matas, Vilkindė, Mantvilas
22. A. Tomas, Mauricijus, Vyrmantas
23. T. Teklė, Kernius, Galintas, Baumilė
24. K. Pacifikas, Juodis, Žiliūnė
25. P. Kleopa, Želvė, Maldonė, Vientautas
26. Š. Kiprijonas, Gražina, Karytis
27. S. Kozmas ir Damijonas, Danyla,
28. P. Vaclovas, Visgirdė, Tautvydas
29. A. Mykolas Arkangelas, Vėsula, Arminas
30. T. Jeronimas, Žymantas, Bytautė

